

Mọi quý vị đọc bài viết dưới đây có thể thấy thân hậu SE, với câu chuyện thật đáng đáng suy nghĩ.

Tâm sự của một cựu SV trường Luât Sài Gòn: Chấn Lạ

Chỉ vài ngày sau khi Sài Gòn mất là hai người bạn tôi đến thăm tôi. Phan hỏi tôi thành, còn Trần thì hỏi bạn bè tôi ở đâu. Có hai tiếp thu Học Viên Quốc Gia Hành Chánh, và họ gặp em gái tôi lúc tôi học là Sinh Viên QGHC nên biết tôi đã di tản từ Đà Nẵng vào Sài Gòn, vì thế họ đã tìm đến thăm tôi. Biết tôi vẫn sinh cháu trai cho đến cuối năm ngày nên hai người khi đến, đã cảm theo quà tặng là một hộp sữa bột. Tôi bày giở một cái xác không hồn, lòng người tiếp hai người khách bất ngờ với một “chiến tuyến” đến phân định rõ rệt trong vô hình giữa chúng tôi, những kẻ đã từng mất thu nhập là bạn của nhau! Tôi chưa chút nghĩ thầm: “Hai người đến để nhìn cho thật rõ mất kế thua cuộc hôm nay là tôi đây à!”

Nhưng ngày khi tôi vẫn mãi bước chân vào trường Luật Sài Gòn thì tất cả bạn bè đều là những học huynh của tôi, kế tiếp nhau cũng học trên tôi một lớp. Có người năm tháng, và có kẻ đã cao học. Có cái nhóm Ban Xã Hội Luật thu xếp đã cùng nhau sinh hoạt thật là vui vẻ đến trường. Những buổi sáng đến trường khi trời còn tối mờ mờ nên vào giờ đi lớp đầu tiên là chúng tôi gặp tiếp nhau rồi đi mua một trong nhóm chợ ra buổi đi mua bánh mì Học Lan đem với cùng nhau ăn sáng, cười đùa. Cuộc đời sinh viên của chúng tôi đã mở ra êm theo với “con đường Duy Tân dài bóng mát”, rộn rã những tình thân và những giờ phút xanh ngắt. Trong nhóm, tôi thân nhất với hai anh Phan, Trần, và với Lâm. Lâm sau này đã rời bỏ, qua Quốc Gia Hành Chánh. Hiện nay Lâm đang sinh sống ở Melbourne, Australia, và hiện đang là “the webmaster” của một website chuyên về tin tức đoàn, kỹ thuật công nghệ gây niềm tin cho người bạn bè quan tâm. Khác với Lâm mà cuộc sống lúc bấy giờ có phần khó khăn, Phan và Trần đều là hai công tử con nhà giàu những đã lao động vào những công tác xã hội

mät cách nhiät tình và triät đä, khiän tôi lúc äy vô cùng thán phäc! Hä không giäng nhä häu hät các sinh viên thäi thäng Sài Gòn thuä äy, ngày Chä Nhät là ra ngäi ngät ngäng ä Brodard, ä La Pagode, đä tán häu tán vän và räa mät väi phä xá đäp đäiu tài tä giai nhân, thä häng thä thanh bình xa xä trong lòng mät đät näc đäng läa khäi chiän tranh. Hai thanh niên này đã cùng väi đäm ba ngäng i bän cäa hä län mò vào nhäng khu xóm nghèo nàn đä đäy đäc, đäy viät chä, và đäy nhäng phäng pháp giä gìn vä sinh căn bän cho các trä em säng ä đó. Ôi nhäng trái tim nhân ái tràn đäy lý täng bao la trong ngäng mä cäa tôi! Cho đän mät hôm thì thông cáo dán đäy träng Luät, tä cáo nhäng tên sinh viên Cäng Sän đã än näp trong Ban Xä Häi, trong äy có Phan, có Trän và mät sä các tên tuäi khác näa! Tôi ngän ngä đä thäy räng thì ra mình non nät quá! Nhäng thät may, ngoài nhäng công tác xã häi đä phäc vä cho sinh viên lúc bäy giä nhä liên läc väi Häp Tác Xã Nguyän Huä đä mua väi giá rä vä bán cho sinh viên hay tham gia cùng väi các träng bän trong công tác quyän góp giúp đä các đäng bào bä thiên tai bão lät thì tôi chäa hä bä hä läi cuän xa hän vào nhäng mäc đích chính trä riêng tä cäa hä. Dòng đäi cä thä đã trôi nhanh, đäy đäm bän bè chúng tôi mäi ngäng i läu läc mät häng! Tôi yên thân vào làm viäc ä mät ngân hàng län. Phan và Trän sau đó cũng phäi khoäc vào ngäng i bä quân phäc. Mät hôm Phan tìm đän thăm tôi, cho tôi biät Trän hiän đäng säng ä Pleiku, không bä đäa đi tác chiän vì đäc mät vä quan län giä läi làm viäc vắng phòng đä ngày ngày đän nhà đäy kèm cho các con cäa ông ta häc. Còn Phan thì nhä näp bóng cäu là mät vä Đäi Tá (cũng là cha nuôi anh ta tä ngày anh ta mä cä bä län mä) nên cũng đäc täm yên thân. Bäng đi mät đäo, bäng mät hôm Phan läi đän tìm tôi đä cho tôi biät räng Trän đã trän vào bäng! Phan nói: “Anh cũng muän đäc nhä Trän nhäng anh không thä, vì anh không thä nào gây liên läy đän cäu cäa anh!” Räi Phan läi träm ngäm bày tä thêm: “Anh bät läc và hän quá phäi không vì cä phäi cúi đäu nhäy nhäa säng trong mät xã häi quá thäi tha và bät công!” Tôi khäng đänh läp träng cäa mình: “Em thì läa chän Tä Do nên không thäc mäc gì khác hän näa hät! Xã häi này thäi tha và bät công nhäng chúng ta cũng vän còn có thä xuäng đäng đä chäng đäi kia mà!” Tôi chä bày tä ngän äy, còn đäi väi läa chän cäa hä, tôi không có ý kiän. Vì hä đäu là nhäng thanh niên trí thäc và có lý täng nên tôi không ngu đäi mät thì giä đä thuyät phäc hä. Theo tôi thì tät cä mäi ngäng i hoàn toàn tä do trong

ch n l a c a mình đ đi con đ ng mà mình mu n đi.
 Hôm y, sau ngày n c m t nhà tan 30 tháng 4 ch m y hôm, hai v h c huynh này đ n thăm
 tôi đ ng m cho tôi
 bi t r ng tôi đã là k thua cu c trong ch n l a năm x a c a tôi, hay nói rõ ràng và chính xác
 h n, là k chi n b i
 (?!) Con đ ng tôi đã ch n l a và đã đi, tôi s v n mãi mãi đi, không bao gi r l i ho c đ i
 chi u đâu, các anh !
 G p l i các anh ch đ tôi càng kh ng đ nh h n là mãi mãi chúng ta không bao gi có th đ ng
 cùng
 chung m t chi n tuy n! Không bao gi !
 Gia đình tôi thu c hàng ngũ “đ i ng y” vì đã có đ n b n đ ng nam nhi chi chí vác khăn gói
 cùng lên đ ng m t
 l t vào tr i t p trung c i t o: Hai ông anh ru t, m t ông anh h mà ba má tôi đã nuôi n ng t
 thu nh , và phu
 quân c a tôi. ò nhà thì ông em út còn h c l p 11 c a chúng tôi l i n i lo n theo đám b n bè đi
 dẫn truy n đ n
 “ch ng cách m ng” đ r i cu i cùng cũng theo chân các anh c a mình vào n m đ m r p trong
 nhà tù!

2
 Thêm m t năm trôi qua, ni m hy v ng vào m t s l t đ và đ i thay đ n t nh ng s c m nh v n
 năng h i ngo i
 đã m i mòn đ n, nh ng đôi m t c a đ i đã s nh ng ng i dân mi n Nam chúng tôi thì m i lúc
 đã m t sáng h n
 đ không còn m t o t ng nào v thiên đ ng C ng S n n a. Ngay đ n c nh ng cây c t đèn
 vô tri trên đ t
 n c chúng tôi cũng c mu n đ c r i b quê h ng, v t biên tìm t do, không ph i có ng i
 đã nói nh th
 hay sao!
 M t hôm, b ng đ ng tôi tình c g p l i Phan. Tôi đã không th ngă đ c mình, bu t mi ng h i
 anh: “Cho đ n
 hôm nay, anh v n còn th y r ng con đ ng anh đã l a ch n là lý t ng hay sao?” Phan thành
 th t tr l i: “Lý
 t ng vì anh t ng r ng có lý!” Lòng tôi đã chùng xu ng trong m t n i c m th ng thay vì thù
 ghét b i câu tr l i
 quá bu n bã, chua chát, và r i ch nghe t i nghi p cho m t ng i đã m t thu nào trái tim
 mang đ y nh ng m ng
 t ng t t đ p. Anh ta ch n l m con đ ng đ đi, nh ng m ng tu ng c a anh ta không sai trái.
 Công b ng đ nói,
 cái xã h i mà tr c đây chúng tôi đã s ng qu th t cũng ch ph i là m t xã h i hoàn h o gì. Xã
 h i y cũng đ y
 đ y nh ng b t công hi p đáp, nh ng c nh con ông cháu cha b t tài vô t ng ăn trên ng i tr c,
 nh ng mua quan
 bán t c, nh ng l i đ ng ch c quy n đ n làm công ph n lòng ng i! Phan m c m t ch đ
 công b ng h n,
 t t đ p h n cho t t c m i ng i dân, và đ u này tôi có th hi u đ c. Nh ng t i sao Phan l i
 nghĩ r ng m t ch

đä c tài sät máu nhä chä đä Cäng Sän có thä giúp thäc hiän giäc mäng này cho dân täc thì quä thät tôi không cách nào hiäu đä c, không cách nào!

Nhäng ngày cuäi còn ở Sài Gòn, tôi biät đä c räng cä cái đám sinh viên Luät thiên tä y đang đä c đào täo läi trong läp pháp lý Cäng Sän đä trä thành nhäng viên chäc hành chánh hay pháp luät thäc thä cäa chä đä vì đã bät đä u bä c qua giai đä n mà đäng Cäng Sän Viät Nam phäi sä đäng đän nhäng ngäi trí thäc trong guäng máy cäa hä khi hä bät buäc phäi mä räng cánh cäa ngoäi thäng đä bä c ra khäi säng nghèo đói và läc häu.

Tä träi tä nän Pulau Bidong, 3 mä con tôi đã đä c Canada tiäp nhän cho đänh cä, và hè năm 1999 tôi đã theo con gái tôi vä Viät Nam đä giúp cháu làm cái “tour package” cäa hãng “Premiere Tours” mà Viät Nam là mät trong nhäng đäa đä m du läch cäa “tour” này. Bän tôi là Hoàng cä khäng khäng bät tôi phäi đän gäp đám bän cũ ở träng Luät ngày xäa: “Chä phäi đän thăm hä väi H. räi mäi biät! Các anh äy vän quý chä läm mà, đä H. phone cho hä.” Sä gäp gä thăm viäng này đäu do mät bàn tay säp đät cäa bän tôi, và hai mä con tôi chä viäc theo đuäi nàng mà thôi.

Theo mänh länh cäa Hoàng, chiäc taxi đäng läi trä c mät ngäi biät thä kín cäng cao täng đä cho 3 ngäi chúng tôi bä c xuäng. Cái cäng sät cao nghäu đän tôi không thä nào väi tay qua đä c. Hoàng bä m chuông, và có gia nhân ra mä cäa. Trän và mäy ngäi bän näa nghe tiäng chuông, cũng đang tä trong ngäi biät thä to län, täi cäi bä c vä phía chúng tôi. Cánh cäng ngäi biät thä väa đä c mä ra là con gái tôi đã thäng thät: “Eo ôi, nhà bän cäa mä sao mà nguy nga và đäp kinh khäng thä này!” äy là cháu đang säng ở Canada và đã đä c trông thäy bao nhiêu là nhà cäa to län đäp đä näi đây räi! Trä c khi đän đä c ngäi nhà län, chúng tôi phäi đi qua mät khu vän mênh mông có hä nuôi cá säu, hä sen, hä súng, và các loäi cây kiäng đä c cät xén tä mä thành hình chim công, chim phäng, cò, voi, thä, ngäa, vv....và vv..... Giäa khu vän là ngäi nhà nghä mát hình bát giác väi rät nhiäu nhäng hòn non bä quanh đó.

Quan sát tä mä khu vän này mät vòng, tôi häi Trän liän: “Anh làm sao có thä tä tay chăm sóc mäy con cá säu và cät täa các cây kiäng này chä?” Trän cäi: “Phäi thuê ngäi chăm sóc chä!” Tôi nói: “Chä c tän tiän bän läm!” Trän trä läi tänh bä: “Mäi tháng khoäng 1 cây vàng mà thôi!” “Chä mät cây vàng thôi!”, trái tim tôi bäng đäng nhói thät läi! Tôi nhä đän bác xích-lô mà ngày mäi vä, hai mä con tôi đã gäp ở chä Bà Chiäu, và tä đó sáng säm tinh mä

nào bác ta cũng đ n đ u xe ngay tr c c ng nhà chúng tôi đang t m . Chuy n trò h i han bác thì chúng tôi đ c

bi t m i ngày n u may m n, bác có th ki m đ c kho ng 1, 2 đô la M đ đ i g o cho gia đình. Có ngày không

ki m đ c m t m i nào h t, bác ph i vác xe v không, vì bây gi các con đ ng mà xe xích-lô có th ch y đ c

b gi i h n l m nên ít du khách mu n đi xích-lô. Xích-lô ch y ch m, l i ph i ch y lòng vòng trong tr i n ng nh

thieu nh đ t và trong c b i b m ô nhi m c a thành ph Sài Gòn, vì th khó m i m c đ c du khách! M con

chúng tôi vì lòng “không n ” nên t đó m i ngày đ u ph i ng i xích-lô c a bác đ giúp, khi n m i bu i t i khi v

đ n nhà và lau m t thì chi c khăn m t c a c hai đ u đen nh l ngh b i khói xe Sài Gòn, còn da đ thì n c da

tr ng tr o ngày m i v đã tr thành làn da rám n ng màu bánh m t! Vô vàn c nh nghèo đói r t đ i th ng tâm

n a đ c g p ngay trong lòng thành ph Sài Gòn l ng l y mà tôi không th nào k xi t!

B c vào bên trong nhà, s sang tr ng c a giai c p “quý t c m i” này còn đ c trông th y rõ ràng h n v i vô

s đ g và các đ v t quý giá đ c ch ng bày kh p m i n i. B t đ u cu c trò chuy n là tôi đã không ngăn đ c

tôi ph i m mi ng nói li n t c thì: “Nghe m y bác xích-lô than th mà t i quá, m i ngày l i t c 1 đ ng đô-la M có

khi cũng không ki m đ c thì làm sao có th s ng!” Tr n tr l i ngay, c i c t, đ ng đ ng: “ , x o đó, có khi h

ki m đ c b n l m!” “Ba x o? B n l m là bao nhiêu h ? Có đ c 1 cây vàng nh con s mà hàng tháng anh

ph i b ra đ nuôi cá s u và chăm sóc cây ki ng hay không?”, tôi t h i th m trong n i ph n n đ n lũng bùng tai

óc! N u k đ ng đ ng nói ra l i này ch là m t tên VC tôi không quen không bi t thì tôi cũng ch ng thèm lý đ n đ

3

có cái ph n ng gi n đ y vì v i tôi: “Cái lữ đó, chúng là nh th mà!” Nh ng đây là v h c huynh mà tôi đã t ng

ng ng m . V h c huynh khao khát công b ng xã h i và c m ăn áo m c cho dân t c c a anh ta. V h c

huynh đã t ng hy sinh nh ng ngày Chúa Nh t ng i Brodard, Pagode, l n l i vào nh ng khu xóm nghèo nàn đ lau

tay, r a m t, đ d y đ c d y vi t cho nh ng tr em lem lu c rách r i không đ đ i u ki n đ n tr ng. Không ph i

là ph n n mà là m t n i đ n đau th t v ng g n nh là tuy t v ng trong tôi! M t ch đ tham tàn đ n nh th nào

mà đã bi n đ c ng i sinh viên quá trong sáng quá lý t ng năm x a tr thành m t k hoàn toàn không còn

chút nhân tính hi n đang ng i tr c m t tôi đây (???)

Bußi tißc chào đón tôi đã đßc bày bißn trong căn nhà nghß mát hình bát giác (gißng nhß lßu ußng rßu ngßm trắng cßa các vß đßi phú gia hay vua chúa Trung Hoa thßi cß xßa) vßi nhßng món ăn đßc bißt và đßt tißn đßc nhà hàng đem tßi. Bßn bè ngày xßa khá đông, trong sß y dĩ nhiên có cß anh Phan. Nhßng cũng có dß ba ngß i lß mßt vßi tôi mà tôi đoán là nhßng kß đßn đßn nh bß chß nhân lúc đó đang là mßt vß Giám Đßc Công Ty Xußt Nhßp Khu TP HCM. Tôi ngßi vào bàn và chß ăn ußng lßy lß vì không còn mßt chút hßng thú, điên tißt bßi câu bß đß thßi tha tß mißng ông thßy đßy Anh Văn cßa Trßn khi tß cho rßng ông ta “đß Mß chß đß làm mßt thß ăn mßy Mß mà thôi!” “Bißt mình đß Mß chß đß làm mßt thß ăn mßy mà vßn đß thì đúng là mßt kß sĩ vô lißm sĩ!”, tôi búa lißn mßt búa!

Bußi tißc hßi ngß tß giây phút yßng nßng nß mùi thußc nß tß vß khách quý đßc cßu ái mßi đßn là tôi, khißn mßi ngß i yên lßng nhß tß. Tôi cũng mong có ngß i đßng đßy ra vß đß đßng đßy theo, nói lßi cảm ßn và giß bißt gia chß cho thßt nhanh.

Cũng trong chuyßn vß Vißt Nam rßt ngßn ngßi này, tôi đã có cß hßi hßn nhßng kß vß thăm quß hßng khác, đßc chßng kißn hoßt cßnh “tham nhßng tißp nßi tham nhßng!” Hoàng không bißt đã vô tình hay cß ý, đßa tôi đßn nhà mßt vß lußt sß tên tußi cßa Sài Gòn ngay sau vß án xß tß hình nhißu tay đßu sß tham nhßng cßa chß đß. Tôi ngßi đó đß nhìn kß ra ngß i vào lß lßt sußt mßt ngày, mßc cß vßi vß “lußt sß trung gian” vß giá cß đß án tß hình sß đßc gißm thành án chung thân, án chung thân thành án 30 năm, vv....và vv...., khi hß chßng án. Tôi ngßi đß nghe hß mßc cß 300, 400, 500 cây vàng nhß chß đang nói đßn 300, 400, 500 cây kßo hay cây tßm thôßi mà lßnh gßy! Giai cßp tham nhßng này bß trißt tiêu chß đß nuôi béo bß hßn mßt giai cßp tham nhßng khác mà thôi! Thßt tßi nghißp cho đßi đß sß nhßng ngß i dân lao đßng Vißt Nam lßng thißn, dù qußn qußt đß mß hßi hay cß máu nßa, cũng vßn không thß kißm đß cßm ăn áo mßc!

Đó là k t qu s ch n l a c a các h c huynh tôi! M t Phan r i ch bi t th đ ng cú đ u s ng cho h t ki p v i s ch n l a sai l m c a mình, dù trong lòng có l m chua chát và ít nhi u h i h n: "Lý t ng vì t ng mình có lý!"

Tr n thì đã hoàn toàn th trôi l ng tri và m ng t ng c a anh ta theo v i cái ch đ tham tàn đ cùng quay khít khao m t nh p v i cái gu ng máy mà ch c ch n r i m t ngày cũng s nghi n nát anh ta ra thành tro b i mà thôi!

L i có m t k tr n tr ch ng ch i trong ch n l a đ r i cu i cùng đã ph i buông tay ra đ i trong t n cùng c a tuy t v ng! Vĩnh Th là m t phi công A-37 thu c phi đoàn 524 t i căn c không quân Nha Trang. Anh đã th hu n

M và tr v n c tháng 10/1968 v i quân hàm Trung Úy. Trong m t phi v bay hu n luy n đêm đ duy trì kh năng và tái xác đ nh hành quân b ng phi c A-37 thì không bi t vì lý do gì, máy bay v a c t cánh là b r t cu i phi đ o g n b bi n. Thoát ch t nh ng Vĩnh Th đã b ph ng r t n ng đôi tay, khi n gân hai tay anh b rút l i và gân các ngón tay cũng rút thành t t. Vì v y mà t đó, v phi công A-37 này đã không th ti p t c nghi p bay đ c n a. Nh ng sau cái tai n n máy bay A-37 b r t ngay t i b bi n, đã n i lên kh p m i n i Nha Trang quá nhi u nh ng l i đ n đ i nh nh ng huy n tho i v v phi công này: "Vĩnh Th là VC n m vùng. M i l n mang bom đ n đ i hành quân thì Vĩnh Th th bom lên quân b n ho c mang bom đ i th t m b y t m b ch không th vào m c tiêu đ c phòng hành quân ch đ nh, vv....và vv...." V chuy n Vĩnh Th có đích th c là VC n m vùng hay không thì r i t t chúng ta s có nh n đ nh chính ch n. Còn v n đ c ý th bom ngoài m c tiêu ch đ nh thì m i g n đây thôi, qua s tìm hi u v i m t ng i quen là m t c u Thi u Tá Phi Công A-37 cũng cùng phi đoàn v i

Vĩnh Th ngày x a, anh NVD hi n đ ng đ nh c t i Australia, tôi đ c bi t m t cách kh ng đ nh r ng chuy n này tuy t đ i không th nào!

Theo anh NVD cho bi t thì m i chi c khu tr c c khi đ i hành quân ch có 1 pilot. Nh ng không bao gi hành quân m t chi c đ n l mà luôn luôn đ i h p đoàn t i thi u là 2 chi c, th ng thì 3 chi c. Lúc y Vĩnh Th ch là m t "Phi tu n viên" ph i bay theo s h ng đ n c a "Phi tu n tr ng" thì làm sao anh ta có th tách h p đoàn đ đ i th bom t m b y t m b đ c ch (???) Anh NVD còn nói thêm: "Đ n m t h p đoàn đ i hành quân, v Phi tu n tr ng đ yên cho ai mu n làm gì thì làm à? Sau khi hoàn t t b t k m t phi v hành quân nào, nhi m v c a Phi tu n tr ng khi v đ p là ph i báo cáo rõ ràng cho phòng hành quân : Phi v l nh s m y? Call

sign là gì? H p
đoàn bao nhiêu chi c? Mang bom đ n lo i gì? To đ m c tiêu ch đ nh là gì và đ đâu? Bom đ n th t s đánh
t a đ nào, cách quân b n bao xa (n u có)...vv...và vv... Tôi là m t Phi tu n tr ng tr c khi
Vĩnh Th đ c b
nhi m v PĐ 524.”

4
Sau khi anh Vĩnh Th không còn bay n a thì th nh tho ng m i l n Ba tôi v Nha Trang ngh
ng i đ vi t lách và
so n bài v cho khoá gi ng t i, tôi v n th y anh Th đ n nhà đàm đ o h c h i thêm v i ông. Ba
tôi v n khen anh
Vĩnh Th thông minh và là ng i ch u khó đ c sách, khá có ki n th c. Nh ng ông l i l c đ u:
“Ti c là h n đang
đ m chìm trong thiên đ ng o t ng b ng pha lê c a h n!”
Nh ng l i đ n đ i nào r i cũng ph i l ng đ u xu ng theo v i th i gian. V sau tôi không còn
s ng Nhatrang n a,
và anh ch em gia đình tôi cũng di chuy n g n nh toàn b vào Sài Gòn v i Ba tôi, vì th mà
nh ng vi c đã x y ra
sau này Nhatrang, tôi không còn đ c bi t gì h t.
V n n c đ i đ i, cu c s ng chúng tôi t t b t h n x a. Bây gi ngày ba b a lo c m ăn áo m c
đã m t nhòai, còn
đâu thì gi và tâm t đ th c m c đ n chuy n c a ai n a c ch ! Th mà b ng m t hôm, anh
Vĩnh Th xu t hi n
tr c c ng nhà Sài Gòn c a chúng tôi, m y u và xanh xao nh là m t bóng ma! B n tôi đ ng
“!” lên m t ti ng
th ng th t khi tho t v a trông th y anh cà nh c cà nhót, kh p kh nh b c vào nhà. Ba tôi lúc y
đang ng i trong
phòng khách nhìn ra bên ngoài nên trông th y anh Vĩnh Th ngay, và ông cũng ng c nhiên ú
không ra l i!
“Th a Bác, Bác có nh n ra con không?”, anh chào Ba tôi ngay. “À, Vĩnh Th ph i không?”, Ba
tôi cũng m ng r
l m. Anh ng i xu ng và b t đ u k , không ch đ i Ba tôi ph i h i han: “Con l m quá r i Bác i!
Con có t i! Con
quá u mê! Bác i, con chính là ng i c ng quy t tr n th Nha Trang và là m t ng i trong đám
tiên phong ra t n
đèo rù rì nghênh đón b n V m vào! Con đáng ch t!” R i anh ti p t c k , nh th Ba tôi là cái h
ch a đ anh trút
xu ng n i lòng, mong c u v i nh b t nh ng ray r t và h i h n: “Ban đ u con vào làm vi c cho
y Ban Nhân Dân
t nh Khánh Hòa. Nh ng ch 3 tháng sau thôi, th a Bác, là con đã th y đ c b m t th t c a
b n C ng S n, và con
quay qua góp ý, r i phê bình, r i ch ng đ i! K t cu c chúng xi ng con vào chu ng c p (phòng
giam nh xú, ch đ
giam gi 1 ph m nhân). Con ch đ c phép cho ra kh i chu ng c p vào nh ng gi gi c th m
v n mà thôi. Thay vì
ph i “ph n t nh” thì con l i gi n đ ch i b i ti p t c nên l i b cùm, r i b kéo lê kéo l t h t

nhà tù bi t giam này
đ n nhà tù bi t giam khác, không m t phút ngh ng i! Cu i cùng, hai cái giò b xi ng c a con
đã lúc nhúc giò b ,
c h s p ph i c t b . Sau đó, con còn b m t cú tai bi n m ch máu não t ng đã đi theo ông
bà, vì v y chúng nó
m i quy t đ nh th con ra vì con đã là ng i tàn ph r i!”
Trong l n g p g này, Ba tôi ch l ng tai nghe anh Vĩnh Th nói ch không h phê phán hay
góp ý, vì ông còn r t
nghĩ ng i dè d t. Ai là thù, ai là b n c a ta, th t khó mà có th quy t đoán v i vàng trong không
gian và th i gian
này! “Bác , con cho r ng mu n ch ng C ng S n thì chúng ta ph i ngay trong lòng C ng
S n, vì C ng S n nhìn
t xa xa thì r c r nh m t con k lân, dũng mãnh nh m t con s t . Hay nói cho có v n có
đi u, ch đ C ng
S n nhìn xa thì đ p đ , nhìn g n thì ch là con chó gh !” Tôi nh mãi l i ví von cay đ ng này
c a anh Vĩnh
Th .
Qu th t, anh Th đã là ng i hoàn toàn tàn ph khi đ c th v ! Áp huy t c a anh cao đ n đ i
chúng tôi ai n y
đ u lo s anh có th ra đi b t c phút giây nào, và c th anh suy nh c g n nh toàn di n!
Anh s ng n ng t a
ng i em trai còn đ c thân m t ngôi nhà nh trên con đ ng B c H i, g n C Xá Sĩ Quan Chí
Hòa ngày x a.
M tôi nghe ai bày v th c ăn hay món u ng gì có th giúp h áp huy t thì bà đ u chính tay làm
l y r i b t chúng
tôi đem đ n cho anh, c mong anh có th kéo dài m ng s ng. Nh ng r i anh cũng ph i ra đi!
Tôi nh n đ c tin
anh Vĩnh Th qua đ i khi tôi đã đ nh c Canada. Giây phút nghe tin, tôi đ ng l ng yên
khung c a s nhìn lên
b u tr i xanh bi c đang trôi nhanh nh ng đám mây tr ng ng n nh tuy t tr ng, c u nguy n cho
linh h n anh đ c
an ngh trên đó, không còn ph i trần tr ch ng ch i kh s v i nh ng c m và l a ch n quá
hoang đ ng c a
anh n a!
Dù l a ch n c a anh đã quá sai l m và hoang đ ng, nh ng tôi th t s ng ng m gi c m c a
anh cùng v i ý
chí c ng quy t, d t khoát không ph n b i l i nh ng đi u t t đ p mà anh đã ôm p. So v i bi t
bao nhiêu ng i
mà l a ch n ch là “làm k đ ng bên l ”, đ t n c th nh hay suy, m t hay còn, dân tình no m
hay l m than, đó
ch ng ph i là chuy n c a h mà ch là chuy n-ph i-lo c a m t thi u s ng i c m quy n mà
thôi, thì s ch n l a
v i m t thái đ nh p cu c th t tích c c và kiên c ng c a ng i phi công này x ng đáng đ c
s tha th cũng
nh ng ng m c a t t c chúng ta.
Tôi c ao bài h i ký này s đ n đ c t n tay hai v h c huynh Phan và Tr n đ có th kh i

Chị n L a

Tác Giả: Cao Đäng Phäc

Chúa Nhật, 15 Tháng 4 Năm 2012 08:01

---

däy läi đäc trong trái

tim hä mät chút gì tät đäp còn räi rät läi cäa ngày xäa: Mät chút lòng yêu näc thäng dân. Mät chút lý täng

tranh đäu đä thäc thi công bäng xã häi, đäng cä khäi đäu sä läa chän cäa hä.

Xin cảm än tät cä nhäng “Chän Läa” đäy vä tha và tät đäp, nhäng “Chän Läa” đã vun đäp và tô đäm hoàn häo läch

sä dân täc tôi.

Cao Đäng Phäc

Calgary, Canada